

MB

STUDIO ARCHITEKTURY

ul. Bażyńskiego 3/3 80-309 Gdańsk
tel. 0 691 20 91 37 fax 58 520 91 37
NIP 578 251 55 76 REGON 220490583
w w w . a r c h i t e k c i b 2 . p l

Janusz Lehmann Projekty Elektryczne

81-185 Gdynia, ul. Porębskiego 9
tel./fax. (58) 665 50 40; kom. 501 234 850
e-mail: janleh@gd.home.pl

Inwestor:	KOMENDA WOJEWÓDZKA POLICJI W GDAŃSKU ul. Okopowa 15
Temat:	ZABEZPIECZENIE POŻAROWE PIONOWYCH I POZIOMYCH DRÓG EWAKUACYJNYCH W BUDYNKU KOMENDY WOJEWÓDZKIEJ POLICJI W GDAŃSKU PRZY UL. OKOPOWEJ 15 działki nr 150 i 151/4
Branża	ELEKTRYCZNA
Stadium:	PROJEKT WYKONAWCZY

Autorzy opracowania		podpis
Projektant	mgr inż. Roman Wieńłowicz upr. nr GT-III-630/269/76	
Opracował	tech. Janusz Lehmann	
Sprawdził	mgr inż. Czesław Kiedrowski upr. nr 225/63	

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

- OPIS TECHNICZNY
- DECYZJE O PRZYGOTOWANIU ZAWODOWYM I ZAŚWIADCZENIA
Z IZB ZAWODOWYCH PROJEKTANTÓW
- RYSUNKI:

lp.	temat rysunku	nr rysunku	skala
1	Plan instalacji oświetlenia ewakuacyjnego piwnicy	E1	1:100
2	Plan instalacji oświetlenia ewakuacyjnego parteru	E2	1:100
3	Plan instalacji oświetlenia ewakuacyjnego I piętra	E3	1:100
4	Plan instalacji oświetlenia ewakuacyjnego II piętra	E4	1:100
5	Plan instalacji oświetlenia ewakuacyjnego poddasza	E5	1:100
6	Schemat zasilania oświetlenia ewakuacyjnego i urządzeń ochrony p.pożarowej	E6	--
7	Schemat monitorowania oświetlenia ewakuacyjnego cz 1	E7	--
8	Schemat monitorowania oświetlenia ewakuacyjnego cz 2	E8	--
9	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	E9	--

- OFERTA TECHNICZNA SYSTEMU OŚWIETLENIA EWAKUACYJNEGO
- WYNIKI OBLICZEŃ PARAMETRÓW OŚWIETLENIA

OPIS TECHNICZNY

1. Inwestor i przedmiot opracowania

Inwestorem jest Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku przy ul. Okopowej 15.

Przedmiotem opracowania jest zabezpieczenie pożarowe pionowych i poziomych dróg ewakuacyjnych w budynku K.W.P. przy ulicy Okopowej 15, w celu dostosowania ich do wytycznych Ekspertyzy p.pożarowej. W szczególności przedmiotem opracowania jest:

- instalacja oświetlenia awaryjnego - ewakuacyjnego zaprojektowana w ramach modernizacji i przebudowy dróg ewakuacji,
- instalacja przeciwpożarowego wyłącznika prądu dla budynku.

2. Podstawa opracowania:

- a) umowa z Inwestorem;
- b) projekty branży architektonicznej i teletechnicznej;
- c) ocena - ekspertyza - dot. ochrony przeciwpożarowej budynku (oprac. inż. Mikulski);
- d) wizje lokalne i inwentaryzacje stanu istniejącego;
- e) ustalenia robocze z Inspektorami Nadzoru i uzgodnienia międzybranżowe;
- f) obowiązujące przepisy i Polskie Normy.

3. Zakres opracowania:

- wykonanie instalacji oświetlenia awaryjnego - oświetlenia dróg ewakuacyjnych,
- wykonanie wyłącznika przeciwpożarowego prądu dla budynku,
- wykonanie instalacji zasilania urządzeń ochrony przeciwpożarowej (odbiorników teletechnicznych).

4. Opis stanu istniejącego

Budynek Komendy Policji jest wyposażony w głównych korytarzach w moduły awaryjne w wybranych oprawach oraz w podświetlane oprawy z piktogramami. System oświetlenia nie obejmuje całego budynku np. korytarzy bocznych czy klatek schodowych. Kierunki ewakuacji określone piktogramami nie odpowiadają tym zawartym w Ekspertyzie p.pożarowej. Moduły awaryjne i oprawy kierunkowe nie nadają się do wykorzystania w ramach opracowania - gdyż nie mogą współpracować z centralką monitorującą, a to jest wymóg aktualnych przepisów.

Budynek wymaga zatem nowego systemu oświetlenia ewakuacyjnego spełniającego wymagania ekspertyzy p.poż. i obowiązujących przepisów.

Wymogiem ekspertyzy jest także wyposażenie rozdzielnicy głównej w p.pożarowy wyłącznik prądu gdyż istniejąca rozdzielnica go nie posiada.

4.1. Demontaże

Należy zdemontować moduły awaryjne z opraw (kasetonów) i oprawy z piktogramami znajdujące się w korytarzach. Należy je przekazać do dyspozycji inwestora.

5. Opis przyjętych rozwiązań:

5.1. Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego

Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego zaprojektowano zgodnie z wymogami zawartymi w „Ekspertyzie pożarowej” tj. na klatkach schodowych ewakuacyjnych: południowej i północnej natężenie średnie $E_m > 5lx$. Na pozostałych drogach ewakuacyjnych $E_m > 1lx$.

Fragmenty Ekspertyzy zamieszczono poniżej:

„Jako rozwiązania zastępcze w zakresie technicznym proponuje się:

wyposażenie wszystkich dróg ewakuacyjnych poziomych i pionowych w oświetlenie awaryjne o poziomie naświetlenia 1 lux, a na spocznikach kondygnacyjnych klatek schodowych 5 lux niezależnie od oświetlenia naturalnego.”

Rozmieszczenie podświetlanych piktogramów na drogach ewakuacyjnych wykonano na podstawie opisu dróg ewakuacyjnych:

„Droga ewakuacyjna z klatki schodowej, od strony północnej, prowadzi na poziomie parteru przez korytarz do centralnej części obiektu i na zewnątrz drzwiami głównymi.

Z klatki schodowej po stronie południowej ewakuacja prowadzi z parteru na kondygnację piwniczną biegiem schodów o szerokości 1,07 m.

Spocznik na dole biegu ma szerokość 1,00 m. Wyjście z klatki schodowej prowadzi przez drzwi i bramę dwuskrzydłową na zewnątrz budynku.”

Wykonawca przed rozpoczęciem prac powinien zapoznać z Ekspertyzą pożarową.

Oświetlenie dróg ewakuacyjnych (poza klatkami ewakuacyjnymi) zaprojektowano zgodnie z normami: PN-EN 1838 2005 i EN 50172:2004 zapewniając:

- wymagane natężenie E_m (średnie) na drogach ewakuacji nie mniejsze niż 1lx,
  - a równomierność oświetlenia: $E_{max}/E_{min} < 40:1$,
- na klatce schodowej środkowej - natężenie średnie $E_m > 1lx$ (nie jest to klatka ewakuacyjna),
- umieszczenie podświetlanych piktogramów nad wyjściami ewakuacyjnymi, nad innymi drzwiami i na drodze ewakuacyjnej w miejscach zmiany kierunku lub skrzyżowania korytarzy,
- umieszczenie oprawy oświetleniowej w pobliżu każdego urządzenia przeciwpożarowego i przycisku alarmowego (tj. w obrębie 2m mierzonych w poziomie). Ponieważ wszystkie urządzenia p.poż. i przyciski znajdują się w drodze ewakuacyjnej, to wymagane $E_m > 1lx$ (natężenie średnie) na podłodze - jest zachowane.
- na zewnątrz budynku - nad wyjściami ewakuacyjnymi zaprojektowano oprawy oświetlenia ewakuacyjnego
- zastosowano system oświetlenia ewakuacyjnego z inwerterami z Centrałkami monitorującymi stan opraw, wykonującymi wymagane przepisami testy i badania.

W uzgodnieniu z Inwestorem, zaprojektowano system oświetlenia ewakuacyjnego oparty na oprawach autonomicznych (z inwerterami) z centralnym monitorowaniem stanu, zrezygnowano z systemu opartego na Centralnej Baterii.

Komenda Policji posiada służby energetyczne, które będą dbały o sprawność wybranego systemu, w szczególności o wymianę akumulatorów w oprawach co 2,5-3 lat.

Czas działania oświetlenia ewakuacyjnego powinien wynosić min. 1 godzinę.

Ze względu na dużą ilość opraw zaprojektowano dwie Centralne monitorujące, które zostaną umieszczone w pomieszczeniu Ochrony - na parterze obok wejścia głównego do budynku.

5.2. Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu

Zgodnie z Ekspertyzą budynek KWP wymaga przeciwpowozarowego wyłącznika prądu.

W tym celu należy:

- zamontować przycisk wyłącznika p.pozarowego w pobliżu wejścia głównego do budynku - w pom. ochrony,
- wyposażyć rozdzielnicę główną w wyłącznik 400A - w miejsce podstaw bezpiecznikowych mocy,
- układ sterowania służący załączaniu agregatu prądowórczego wyposażyć w cewkę wybijkową - wyłączającą zasilanie.

Stosować kabel ognioodporny typu NKGs 4x1,5 układany pod tynkiem lub na tynku na atestowanych uchwytach.

5.3. Wykonywanie instalacji elektrycznych

Oprawy oświetleniowe montować do stropu korytarzy lub ścian klatek schodowych lub pomieszczeń (na wys. ok. 2,2÷2,3m). Montować je na atestowanych uchwytach, a w korytarzach z sufitem podwieszanym K-G oprawy montować (zwieszać) na atestowanych łańcuszkach ze stropu rodzimego. W korytarzach bocznych gdzie oprawy oświetlenia podstawowego są zwieszane - oprawy oświetlenia ewakuacyjnego montować tak samo - na zwieszakach (atestowane łańcuszki) - tak aby oprawy były montowane w jednej linii.

Przewody zasilające oprawy typu YDYpżo 3x1,5 i kabelki diagnostyczne typu YKSDY 2x2x1,5 do opraw - układać pod tynkiem (min. grubość warstwy wynosi 5mm).

Oprawy podłączać do nowych wyłączników instalacyjnych B10, które należy zamontować w rozdzielnicach piętrowych - tak aby były zasilane z wydzielonych obwodów.

Dla obwodu opraw ewakuacyjnych należy zachować tę samą fazę - z jakiej są zasilane oprawy oświetlenia podstawowego - w danym korytarzu.

W razie braku miejsca w tablicy - zamontować obok nową obudowę w wykonaniu wnękowym 3x12 modułów. Zasilic ją bezpośrednio z szyn lub poprzez rozłącznik bezpiecznikowy (wg rys. E6).

Brak napięcia na szynach rozdzielnicy spowoduje zaświecenie przyłączanych opraw oświetlenia ewakuacyjnego. W przypadku wyłączenia zasilania wyłącznikiem p.pożarowym zaświecą się oprawy w całym budynku.

W korytarzach - na drodze ewakuacyjnej będą wykonane oddzielenia pożarowe o odporności REI60 ze ścian ceglanych. Przejścia kablowe przez oddzielenia i inne przeszkody: stropy, ściany wykonać w tej samej klasie odporności ogniowej, co te oddzielenia (uszczelnić pianką HILTI).

Wymagania podano w tabelce:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5) *)}					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2),}	ściana wewnętrzna ^{1),}	przekrycie dachu ^{3),}
1	2	3	4	5	6	7
„B”	R 120	R 30	R E I 60	E I 60 (o↔i)	E I 30 ⁴⁾	R E 30

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem. (...)

⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

5.4. Opis systemu oświetlenia ewakuacyjnego

W opracowaniu zaprojektowano użycie opraw oświetleniowych i centrerek monitorujących, jednego z wiodących europejskich producentów systemów oświetlenia ewakuacyjnego - firmy COOPER CEAG. Autoryzowanym dystrybutorem wybranego systemu jest firma A.M. Michałowski z Łodzi z przedstawicielstwem w Gdańsku.

Poniżej zawarto opis systemu oświetlenia awaryjnego z oprawami indywidualnymi, zapewniający ciągłe monitorowanie, testowanie i diagnostykę poprzez centralkę EASICHECK 2.

Podstawowe cechy tego systemu:

- zapewnia ciągłe monitorowanie wszystkich opraw awaryjnych oraz usterek urządzeń kontrolnych, wraz z programowalnym systemem testowania.

-zapewnia automatyczne testowanie stanu opraw, akumulatorów (wg wymagań obowiązujących przepisów) oraz umożliwia dokumentację historii wydarzeń, ich wydruk. Monitorowanie na komputerze PC za pomocą oprogramowania graficznego stanowi opcję systemu.

SPECYFIKACJA SYSTEMU.

- Testowanie poprzez proste okablowanie dwoma przewodami,
- Instalacja elektryczna (diagnostyczna) wykonana jako pętla z odgałęzieniami,
- Długość kabli do 2.000 m.
- Każda oprawa posiada wbudowaną izolację zabezpieczającą przed uszkodzeniami pętli,
- Rozgałęziacz zapewnia diagnostykę dodatkowych obwodów bez zamykania w pętłę,
- Test okablowania pętli dostępny jest przed uruchomieniem,

SPECYFIKACJA CENTRAŁKI.

- Centralka obsługuje do 200 opraw,
- Możliwość rozbudowy do 63 centralek, do 12.600 opraw dla największych instalacji
- Możliwość testowania do 16 niezależnych grup w różnych częściach budynku,
- Programowalne testy funkcjonalne, domyślnie 5 minutowy test co miesiąc, oraz pełny test coroczny,
- Test funkcjonalny oprawy zasilanej z akumulatora oraz test urządzeń kontrolnych i baterii,
- Sygnalizacja alarmu błędu pracy,
- Łatwo konfigurowalny wyświetlacz z dotykową klawiaturą qwerty do wprowadzania danych,
- Alarm ogólny lub szczegółowa analiza błędu na ekranie dotykowym,
- Łatwe do zrozumienia wskaźniki LED,
- Główne zasilanie centralki zapewnia zasilanie pętli, niezależnie od lamp
- Możliwość testowania świetlówek lub źródła światła LED,
- Wyniki testów mogą być pobierane do laptopa lub innych urządzeń przenośnych,
- Automatyczny tryb wyszukiwania adresów wszystkich opraw i autokorekta,
- Tryb nadawania adresów dla dodanych opraw lub opraw wymienionych,
- Wprowadzanie opisów dla każdego adresu (każdej oprawy).

Wolno stosować inne systemy oświetlenia awaryjnego opartego na oprawach z inwerterami i z Centralką(ami) monitorującą(ymi), spełniające wymagania odpowiednich norm i posiadające w/w funkcje.

W przypadku opraw montowanych na ścianach zalecane są oprawy świecące w dół (rozsył asymetryczny).

Uwagi:

Zmiana przyjętych rozwiązań, typów opraw oświetleniowych i Centralek wymaga:

- przedłożenia Inwestorowi wyników obliczeń natężeń i równomierności oświetlenia dla dróg ewakuacyjnych, spełniających podane wcześniej wymagania;
- akceptacji Inwestora i Rzecznawcy ds. przeciwpożarowych.

5.3. Zasilanie innych urządzeń ochrony przeciwpożarowej

W projekcie ujęto zasilanie p.pożarowych urządzeń teletechnicznych takich jak:

zasilacze kamer, zasilacze pożarowe, centrala pożarowa, centrale oddymiania. Należy wykonać zasilania tych urządzeń przewodem YDYpžo 3x2,5mm² układanym pod tynkiem - z najbliższej tablicy elektrycznej (opisanej w projekcie), montując tam zabezpieczenie typu B16, przewód zasilający podłączać pod zaciski urządzenia.

Centralki monitorujące oświetlenie ewakuacyjne przyłączyć j.w.

Pozostałe urządzenia: rejestrator cctv i monitory cctv zasilć tak samo - podłączając je przez gniazda wtyczkowe.

5.4. Dodatkowa ochrona przeciwporażeniowa

Jako środek dodatkowej ochrony przeciwporażeniowej przewidziano samoczynne wyłączenie zasilania. Napięcie w stanach awaryjnych będzie wyłączane przez wyłączniki nadmiarowo-prądowe w tablicach elektrycznych.

6. Uwagi końcowe

- Przed przystąpieniem do prac należy zapoznać się z Ekspertyzą pożarową dot. budynku i Postanowieniem Komendanta Wojewódzkiego Państwowej. Straży Pożarnej.
- Instalacje wykonywać zgodnie z wymaganiami norm dot. instalacji elektrycznych szczególnie wieloarkuszowej normy PN-IEC 60364 „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych” a w zakresie nie objętym normami - zgodnie z ostatnim dostępnym wydaniem „Warunków technicznych wykonania i odbioru robót budowlano - montażowych, tom V - instalacje elektryczne”.
Przy wykonywaniu wszelkich robót należy stosować się do wymagań aktualnego Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie „Warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie” oraz podstawowym normami przywołanymi w WT:
PN-EN 12464-1:2004 Światło i oświetlenie - Oświetlenie miejsc pracy - Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach
PN-EN 1838:2005 Zastosowania oświetlenia - Oświetlenie awaryjne
PN-EN 50172:2005 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego
PN-IEC 60364-5-56:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych - Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego - Instalacje bezpieczeństwa.
- Wszystkie urządzenia i materiały montowane w instalacjach muszą posiadać wymagane przez aktualne przepisy: certyfikaty oraz deklaracje zgodności. Dotyczy to w szczególności opraw awaryjnych i centralki - które powinny posiadać wymagane certyfikaty CNBOP w Józefowie.

- Przed oddaniem instalacji do eksploatacji należy wykonać wymagane przepisami próby i badania, przede wszystkim: pomiary natężeń i równomierności oświetlenia, prawidłowość działania oświetlenia awaryjnego, rezystancji izolacji kabli i przewodów, skuteczności samoczynnego wyłączania zasilania.

Po wykonaniu robót elektrycznych Wykonawca powinien przekazać Inwestorowi:

1. dokumentację powykonawczą (projekt z naniesionymi zmianami),
2. certyfikaty i atesty dotyczące wbudowanych materiałów, urządzeń,
3. protokół pomiarów natężeń i równomierności oświetlenia,
4. protokół pomiarów oporności izolacji obwodów elektrycznych.

opracował:

mgr inż. Roman Wieńłowicz